

MOGUĆNOSTI RAZVOJA LOVNOG TURIZMA U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI

Škrtić, Jakov

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac
University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:149995>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-06-30**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied
Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
ODJEL LOVSTVA I ZAŠTITE PRIRODE
STUDIJ LOVSTVA I ZAŠTITE PRIRODE

JAKOV ŠKRTIĆ

**MOGUĆNOSTI RAZVOJA LOVNOG TURIZMA U
KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI**

ZAVRŠNI RAD

KARLOVAC, 2022.

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
ODJEL LOVSTVA I ZAŠTITE PRIRODE
STUDIJ LOVSTVA I ZAŠTITE PRIRODE

JAKOV ŠKRTIĆ

MOGUĆNOSTI RAZVOJA LOVNOG TURIZMA U
KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI

ZAVRŠNI RAD

MENTOR: Dr. sc. Tomislav Dumić

KARLOVAC, 2022.

PREDGOVOR:

Zahvaljujem se mentoru Dr. sc. Tomislavu Dumiću na pomoći kod izrade ovog rada i kroz cijelo moje studiranje, te na kvalitetnom i nesebičnom dijeljenju svog znanja i iskustva.

Zahvaljujem se također roditeljima i bratu, kao i mojim prijateljima Ivanu Vukoviću, Denisu Vukoviću i Mihaelu Galoviću te kolegici sa fakulteta Božani Dragonjić na potpori, razumijevanju i podršci tokom moga studiranja. Bez njih ne bi uspio privesti studij kraju. Zato svima Vama veliko Hvala!

SAŽETAK

Interes za lovni turizam u Karlovačkoj županiji raste iz godine u godinu. Zbog specifičnog geografskog položaja te povoljnog položaja iz aspekta prometne povezanosti, Karlovačka županija ima mnogo potencijala za razvoj vrhunskog lovnog turizma. Bioraznolikost u Karlovačkoj županiji je velika, relativno niska gustoća naseljenosti u odnosu na druge županije tome još više doprinosi. Prirodne ljepote, prisutnost 4 rijeke, velike površine prekrivene šumom, područje na granici nizinske, brdovite i gorske Hrvatske, u svijetu su tek prepoznate kao turističko odredište. Takvo je "tlo" pogodno za razvoj i pokretanje lovnog turizma u Karlovačkoj županiji. U kombinaciji sa sve raširenijim ruralnim turizmom, "robinzonskim" kampovima i razvijenim riječnim turizmom, lovni turizam mogao bi postati vrlo privlačan domaćim, ali i stranim gostima. Ovaj završni rad ima za cilj definirati lovstvo kao gospodarsku djelatnost i lovni turizam, prikazati njegovu funkciju i realizaciju primijenjenu na Karlovačku županiju.

Ključne riječi: Lovni turizam, lov, lovište, divljač, Karlovačka županija, turizam.

OPPORTUNITIES FOR THE DEVELOPMENT OF HUNTING TOURISM IN KARLOVAC COUNTY

ABSTRACT

Interest in hunting tourism in Karlovac County is growing from year to year. Due to its specific geographical position and favorable position in terms of transport connections, Karlovac County has much potential for the development of top hunting tourism. Biodiversity in Karlovac County is high, relatively low population density compared to other counties contributes even more. Natural beauties, the presence of 4 rivers, large areas covered with forest, the area on the border of lowland, hilly and mountainous Croatia, are just recognized in the world as a tourist destination. Such "soil" is suitable for the development and launch of hunting tourism in Karlovac County. Combined with the increasingly widespread rural tourism, "Robinson Crusoe" camps and developed river tourism, hunting tourism could become very attractive to domestic as well as foreign guests. This final paper aims to define hunting as an economic activity and hunting tourism, to present its function and implementation applied to Karlovac County.

Keywords: Hunting tourism, hunting, hunting ground, wild animals, Karlovačka country, tourism.

Sadržaj

1. UVOD	1
1.1 Predmet i cilj rada	2
1.2 Izvori podataka i metode istraživanja	2
1.3 Sadržaj i struktura rada	2
2. LOVSTVO U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI	3
2.1. Povijesni razvoj lovstva.....	3
2.2. Tradicija lovstva u Karlovačkoj županiji.....	5
2.3 Trenutno stanje	7
3. DEFINIRANJE SPECIFIČNOSTI LOVNOG TURIZMA	19
3.1 Definicija turizma	19
3.2 Lovni turizam	19
3.3 Lovni turizam u Europi i Svijetu	20
4. LOV I LOVNI TURIZAM Z KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI	23
4.1 Smještajna ponuda lovnog turizma u Karlovačkoj županiji.....	23
4.2 Agencije za lovni turizam.....	24
4.3 Smjernice za razvoj lovnog turizma u Karlovačkoj županiji	30
5. ZAKLJUČAK.....	33
6. LITERATURA	34

POPIS PRILOGA

Popis slika

Slika 1. Lovci ispred hotela Korana u Karlovcu nakon uspješnog lova	6
Slika 2. Lovački dom Petrova gora	7
Slika 3. Geografski prikaz lovnih destinacija Europe i Azije	21

Popis tablica

Tablica 1. Popis Državnih lovišta Karlovačke županije Izvor: Ministarstvo poljoprivrede Republike Hrvatske: Središnja lovna evidencija, 2022, (ANONYMOUS, 2022),	9
Tablica 2. Popis zajedničkih lovišta Karlovačke županije Izvor: Ministarstvo poljoprivrede Republike Hrvatske: Središnja lovna evidencija 2022. (Autor: J. Škrtić)	10
Tablica 3. Pregled Državnih lovišta Karlovačke županije i glavnih vrsta divljači koje se u lovištu mogu uzgajati: Izvor: Strategija razvoja lovnog i ribolovnog turizma Karlovačke županije 2012.-2020.	14
Tablica 4. Popis zajedničkih lovišta Karlovačke županije i njenih glavnih vrsti divljači Izvor: Strategija razvoja lovnog i ribolovnog turizma Karlovačke županije 2012.-2020.....	15
Tablica 5. Cjenik lova (Autor: Gama lov).....	24
Tablica 6. Cjenik lova za srnjaka (Autor: Gama lov).....	25
Tablica 7. Cjenik lova za jelena lopatara (Autor: Gama lov).....	25
Tablica 8. Cjenik lova za jelena običnog (Autor: Gama lov).....	26
Tablica 9. Cjenik lova na divlju svinju (Autor: Gama lov).....	26
Tablica 10. Cjenik lova na medvjeda (Autor: Gama lov)	27
Tablica 11. Cjenik lova na sitnu divljač (Autor: Hrvatske šume).....	29

Popis grafikona

Grafikon 1. Podjela lovišta u Karlovačkoj županiji	8
Grafikon 2. Lovišta po broju glavnih vrsta divljači	17
Grafikon 3. Sitna divljač kao glavna vrsta	18
Grafikon 4. Krupna divljač kao glavna vrsta	18

1. UVOD

Na ovu sam se temu odlučio vrlo brzo zbog toga što dolazim iz Karlovačke županije, interesira me područje lovnog turizma, a htio sam istražiti na koje bi se načine lovni turizam mogao realizirati kod nas. Lovni turizam kao jedna od grana turizma nije doživjela toliku promociju u javnosti kakvu bi trebala. Razlog tome vjerojatno leži u činjenici da lov uključuje oružje i odstrel životinja, nesreće u lovu te neozbiljno ponašanje pojedinih sudionika u lovu koje dođe u javnost. Dok sa druge strane lov pruža veliku priliku za rad, rekreaciju, turizam, samopromociju, poboljšavanje gospodarske slike te uključivanje u rad i obrazovanje lokalne zajednice. Jedni od glavnih promicatelja zaštite prirode i životinja su upravo lovci, koji uspješno održavaju biološko-ekološku ravnotežu u prirodi, a Karlovačka županija svojom bioraznolikošću spada među atraktivnije županije u Hrvatskoj za bavljenje lovnim turizmom. Nažalost u poslijeratnim godinama lovni turizam u županiji je gotovo nestao, proizvodnja sitne divljači za lov svela se na male brojke kao i posjeti lovnih gostiju. Neiskorišteni i pomalo zaboravljeni potencijal u sklopu sa obrazovanim ljudima, iskusnim lovcima, voljom za radom i promocijom, Karlovačka županija ponovo može doći na sam vrh poželjnih lovnih destinacija.

Također jedan od ciljeva rada je i prikazati utjecaj lovstva na razvoj lovnog turizma, a onda i ostalih specifičnosti oblika turizma u Karlovačkoj županiji.

1.1 Predmet i cilj rada

Predmet rada je definiranje lovstva i lovnog turizma te njihova funkcija i realizacija u Karlovačkoj županiji. Cilj rada je definirati primjenu lovstva u praksi, kako u svijetu, tako i u Karlovačkoj županiji te prikazati utjecaj lovstva kao djelatnosti na prirodu, ekonomiju i društvo.

1.2 Izvori podataka i metode istraživanja

Potrebni podaci za izradu ovog rada prikupljeni su korištenjem stručnih literatura, seminarskih radova, prezentacija i internet portala iz područja lovstva, geografije, statistike, ekonomije i dr. Metode koje su korištene u ovom radu su: metoda analize, metoda kompilacije te induktivna i deduktivna metoda. Metodom analize složeni pojmovi, sudovi i zaključci raščlanjeni su na jednostavnije elemente. Također, korištene su induktivna i deduktivna metoda u praktičnim dijelovima rada. Metodom kompilacije prikazani su citati i grafički prikazi iz korištene literature.

1.3 Sadržaj i struktura rada

Ovaj rad strukturiran je u četiri cjeline. Na uvodnom dijelu odrađeni su predmet i cilj rada, izvor podataka te metode koje su korištene tokom istraživanja i izrade ovog rada.

U drugom poglavlju opisano je lovstvo kao djelatnost te lovstvo u Karlovačkoj županiji, tradicija i trenutno stanje. Treće poglavlje prikazuje i opisuje mogućnosti lovnog turizma u Karlovačkoj županiji, SWOT analizu, lovišta, divljač i strategiju za daljnji rad. Četvrto poglavlje donosi zaključak u kojem iznosim spoznaje dobivene tokom pisanja ovog rada. Posljednji dio sadrži literaturu koja je korištena u radu.

2. LOVSTVO U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI

2.1. Povijesni razvoj lovstva

Uzimajući u obzir prošlost čovječanstva, lov je aktivnost stara gotovo kao i mi sami. Danas po statistici 1-8% populacije europskog stanovništva čine lovci koji uglavnom love puškama, ali i tradicionalno sa psima, utreniranim pticama grabljivicama, afričkim tvorovima za lov kunića iz rupa (vretenama) te rjeđe lukom i strijelom. Broj lovaca uvelike varira od mjesta do mjesta, tako je broj lovaca veći u područjima gdje je populacija stanovništva manja pa samim time ostavlja veći prostor prirodnom staništu koji daje odlične uvjete za divljač i njeno obitavanje. U dobrim kombinacijama ljubavi prema lovstvu, organizacije i velike individualne potrošnje, lovstvo i lovci nadmašuju sve ostale oblike korištenja prirode koji direktno ovise od same prirode i njenih dobara tj. divljači. Istraživanje koje je provela nezavisna Europska organizacija FACE u Europi se nalazi 6.7-7 milijuna lovaca koji svojim aktivnostima u lovu u Europi osiguravaju gotovo 16 milijardi eura godišnje. U Europi se nalazi 65% seoskog zemljišta kojim upravljaju lovci na bilo koji način. Također lovac godišnje potroši u prosjeku 2400 eura na sve svoje potrepštine u lovstvu (psi, transport, dozvole, oružje, oprema, put i ostalo). Podaci o Austriji govore kako njihovih 123283 lovca godišnje potroše 475 milijuna eura, što po lovcu iznosi 3853 eura, dok u Njemačkoj 368663 lovaca potroše 1,6 milijardi eura, što po lovcu iznosi 4340 eura. Ovi podaci su bazirani na bazi od 6.7 milijuna lovaca te po tome Austrija u svoju zaštitu okoliša i divljači uplaćuje 25 milijuna eura, a Njemačka 82 milijuna eura (EBNER, 2016).

Lovni turizam može biti dobra perspektiva za otvaranje novih radnih mjesta što nam je s hrvatskog gledišta izuzetno potrebno. Na primjer, u Francuskoj lovstvo donosi 3,6 milijarde eura i osigurava 25800 radnih mjesta, Italija sa svojih 850000 lovaca osigurava najviše, čak 43000 radnih mjesta i Engleske koja kroz lovstvo u svoju ekonomiju ubacuje 3.2 milijarde eura i time otvara 16000 stalnih radnih mjesta. Procjene su da u Europi lovni turizam osigurava 102581 radno mjesto, što u proizvodnji lovačkog oružja i njenoj prodaji, obuci lovočuvara i školstvu, proizvodnji posebne opreme za lov, obučavanju pasa, proizvodnji hrane i proizvodnje odjeće, obuće i dodataka za lovca (EBNER, 2016).

Divljač Zakon o lovstvu definira kao utvrđene životinjske vrste koje slobodno žive u prirodi, na površinama namijenjenim za uzgoj ili intenzivni uzgoj i razmnožavanje u svrhu lova i korištenja i ona je dobro od interesa za Republiku Hrvatsku i ima njezinu osobitu zaštitu (ANONYMOUS, 2018).

Lovište je određena površina zemljišta koja je zaokružena prirodna cjelina u kojoj postoje ekološki i drugi uvjeti za uzgoj, zaštitu, lov i korištenje divljači i njezinih dijelova (ANONYMOUS, 2020).

2.2. Tradicija lovstva u Karlovačkoj županiji

Lovstvo je u Karlovačkoj županiji godinama odigravalo važnu socijalno-ekonomsku ulogu. Idealan spoj ravničarskih dijelova koji prelaze u brdske terene uz neizostavne rijeke, potoke i bajere samo su mali dio specifičnosti ovog kraja. Ravničarski dijelovi pogodni su za lov trčki, fazana i zeca, a brdski dijelovi županije pogodni su za lov svih vrsta sitne divljači, uključujući šljuku koja se smatra šumskom kraljicom, divlju svinju, srneću divljač te jelensku divljač u posljednje vrijeme (ŠEGRT i DVORŽAK, 2014).

Karlovac je zbog svoje dobre tranzitne povezanosti bio lako dostupan ne samo lovcima unutar Hrvatske već i lovcima iz Europe (Italija, Austrija, Slovenija, Francuska, Engleska i mnoge druge). Od 1962. do 1970. godine karlovačka tvrtka "Zelenilo" navodi se kao glavni uzgajivač za uzgoj fazanske divljači i trčki na prostoru farme "Šumbar" u svrhu lova i lovnog turizma. Pored tvrtke "Zelenilo", na Šumbaru se u neposrednoj blizini smjestio "Patkarnik" koji je služio za uzgajanje i ispuštanje divljih pataka za lov, što je dodatno povećalo financijsku dobit (ŠEGRT i DVORŽAK, 2014).

Od 1983. do 1987. godine Karlovac je bio podijeljen u 12 lovnih jedinica (danas lovačkih društava) ne uzimajući u obzir lovišta koja su smještena van tog područja.

Na području cijelog lovišta, a ne samo najpovoljnijim terenima koji su prethodno očišćeni od predatora (lisice, jazavci, divlje mačke), godinama su unošeni fazanski pilići. Analiza krajnjih brojki tadašnjeg lovišta "Karlovac" i unutar njegovih lovnih jedinica na području Karlovca, Sjeničaka i Banskog Kovačevca, govori kako je u razdoblju od 1983. do 1987. godine (ŠEGRT i DVORŽAK, 2014):

- Ispušteno fazanskih pilića – 4810 kljunova
- Matični fond iznosio je – 1816 kljunova

Radi podneblja u kojem se nalazi, fazan je postao najidealnija vrsta za uzgoj i najprofitabilnija vrsta divljači za lovni turizam, a to je ostao i danas. To se prvenstveno odnosi na jednostavnu kupovinu, transport i ispuštanje fazanske divljači na sve terene po želji lovoovlaštenika.

U istom razdoblju odstrijeljeno je još 475 trčki koja se dodatno unosi u lovište te 772 repa zeca. Pored kvalitetnog ispuštanja i gospodarenja divljači dodatno je bio ostvaren i lovni turizam te podaci iz 1988. godine govore kako je na području 12 lovnih jedinica unutar lovišta "Karlovac" prodana kvota od:

- 115 repova zečeva

- 340 kljunova fazanske divljači
- 120 kljunova trčki
- 340 kljunova prepelice
- 29 grla srneće divljači

Ova ispunjena kvota iz 1988. godine donijela je svakoj lokalnoj jedinici prihod od 4000 DM, kvota odstrela srneće divljači je bila 5 grla srnjaka po lovnoj jedinici i vrijednost tadašnjeg odstrela za 1988. godinu iznosila je 50000 DM. Sredstva zarađena od lovnog turizma koristila su se za izgradnju prihvatilišta za fazane i trčki, kupovinu pilića fazana i trčki te za obnovu i izgradnju lovno-gospodarskih i lovno-tehničkih objekata (ŠEGRT, 2018):

Slika 1. Lovci ispred hotela Korana u Karlovcu nakon uspješnog lova

(Izvor: https://www.kafotka.net/sites/default/files/styles/fotografija/public/foto/lovci_pred_hotel_koranom.jpg?itok=8HfHCdrX)

2.3 Trenutno stanje

Podaci Hrvatskih šuma govore kako je u lovištu Petrova gora u lovnoj godini 2018./2019. realizacija odstrela divlje svinje kroz komercijalni lov 100%, srne obične 78%, srnjaka 100%, dok za netrofejnu divljač nije bilo interesa lovnih gostiju. Hrvatske šume u Karlovačkoj županiji gospodare lovištem Petrova gora i lovištem Pokupski bazen dok su ostala lovišta u koncesiji privatnika ili lovačkih društava. Podaci zatraženi od Lovačkog saveza Karlovačke županije, Hrvatskog lovačkog saveza, Turističke zajednice grada Karlovca, Turističke zajednice Karlovačke županije te ostalih nisu dobiveni.

Uz manjak podataka i informacija teško je procijeniti i realno iskazati stanje lovstva i lovnog turizma u Karlovačkog županiji. Velika većina lovišta ne vodi podatke o dolasku i odlasku stranih lovaca te njihovim aktivnostima. Kako bi se izbjegla pojava krivolova, sive ekonomije i ostalih djelatnosti koje nisu poželjne, nužno je aktivno provoditi evidenciju lovaca, njihovih aktivnosti i interesa u lovištu.

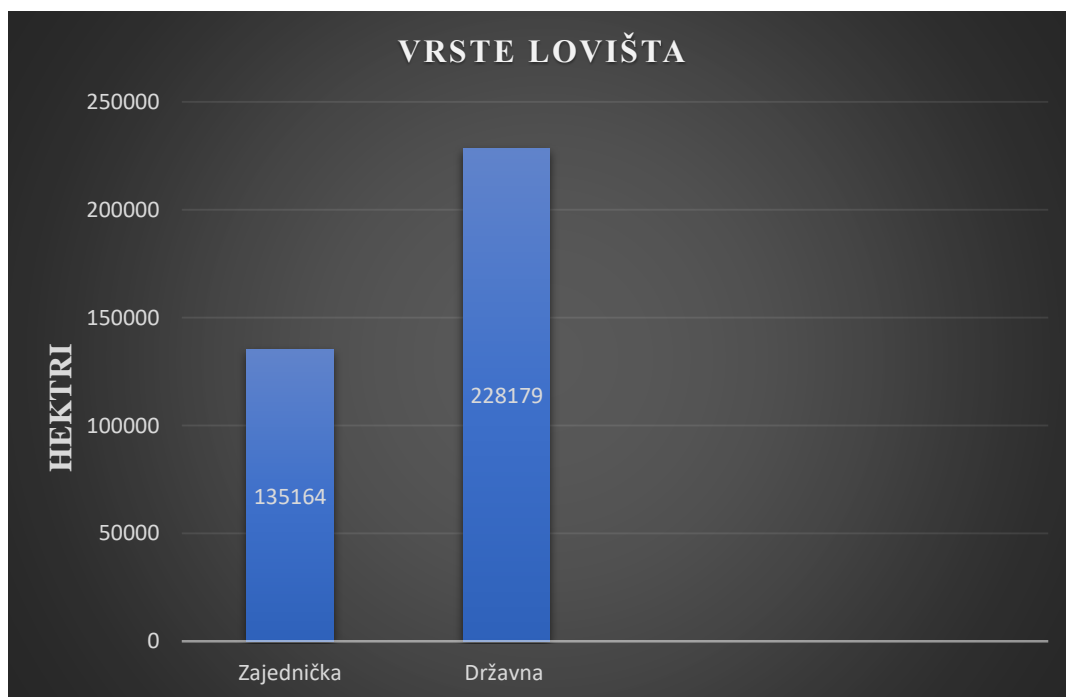

Slika 2. Lovački dom Petrova gora

(Izvor: <http://www.croatia-hunting.com/clanak/srnjak-petrova-gora?id=57>)

Na području županije lovišta su podijeljena na državna i zajednička županijska lovišta. Prema vrstama lovišta na području Karlovačke županije ustanovljeno je ukupno 76 lovišta na površini od 363343 hektara, od toga su 22 lovišta državna na površini od 135164 hektra i 54 zajednička lovišta na površini od 228179 hektara.

Grafikon 1. Podjela lovišta u Karlovačkoj županiji

Državna lovišta uspostavlja ministarstvo nadležno za poslove lovstva, dok zajednička lovišta uspostavlja županija, uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poslove lovstva.

Na području županije uspostavljena su 22 državna lovišta, od kojih je 21 lovište u zakupu ili koncesiji fizičkih i pravnih osoba.

Tablica 1. Popis Državnih lovišta Karlovačke županije Izvor: Ministarstvo poljoprivrede
Republike Hrvatske: Središnja lovna evidencija, 2022, (ANONYMOUS, 2022),

Br.	Broj lovišta	Naziv lovišta	Površina (ha)	Vrsta/tip	Lovoovlaštenik
1.	IV/1	BABINA GORA	5448,000	Otvoreno, brdsko	LD VEPAR Josipdol
2.	IV/2	BRŠLJANOVICA	8494,000	Otvoreno, brdsko	LD MEDVJED Rakovica
3.	IV/3	BUKOVAČA	7432,000	Otvoreno, brdsko	HISTRIS d.o.o. Poreč
4.	IV/4	CETINGRAD	2137,000	Otvoreno, brdsko	BZ SLOVINJE Cetingrad
5.	IV/5	KLEK	6370,000	Otvoreni, brdsko	LD KLEK Ogulin
6.	IV/6	KRPEL	4531,000	Otvoreno, brdsko	LD KLEK Ogulin
7.	IV/7	MALA KAPELA I	7684,000	Otvoreno, brdsko	LU JELEN Mala Kapela
8.	IV/8	PERJASIČKA KOSA	2587,000	Otvoreno, brdsko	LU VEPAR Poloj
9.	IV/9	POKUPSKI BAZEN	8852,000	Otvoreno, nizinsko	HRVATSKE ŠUME d.o.o
10.	IV/10	SKRADSKA GORA	2951,000	Otvoreno, brdsko	LU HRVI HRVASKI SOKOL Zagreb
11.	IV/11	VELIKA KAPELA	5398,000	Otvoreno, brdsko	VG LOVIŠTE d.o.o. Punat
12.	IV/12	VELIKO BRDO	1729,000	Otvoreno, brdsko	SOMT LOVSTVO BUDINŠČAK KRUNOSLAV
13.	IV/14	ŠUMBAR	2153,000	Otvoreno, nizinsko	INSTITUT ZA MEDICINSKA ISTRAŽIVANJA I MEDICINU RADA Zagreb

14.	IV/15	DRAGANIĆI	424,000	Uzgajalište, nizinsko	LD DRAGANIĆ, DRAGANIĆ
15.	IV/16	EUGEN KVATERNIK	22363,000	Otvoreno, brdsko	MORH RH
16.	IV/17	CRNI VRH	12507,000	Otvoreno, brdsko	GAMA LOV d.o.o Zagreb
17.	IV/18	DEBELI VRH	8050,000	Otvoreno, brdsko	GAMA LOV d.o.o Zagreb
18.	IV/19	MALA JAVORICA	5039,000	Otvoreno, brdsko	LD KUNA Drežica
19.	IV/20	CRNA DRAGA	1823,000	Otvoreno, brdsko	OBRT MIMA LOVSTVO Ogulin
20.	IV/21	KREMEŠNICA	1555,000	Otvoreno, brdsko	LU LANE Velika Gorica
21.	IV/22	PETROVA GORA	14010,000	Otvoreno, brdsko	HRVATSKE ŠUME d.o.o
22.	IV/23	KRIVI JAVOR I	3627,000	Otvoreno, brsko	LD KUNA Saborsko

Na području Županije ustanovljena su 54 zajednička lovišta koja su u zakupu pravnih i fizičkih osoba, kako sa područja Županije tako i iz najbližeg okruženja.

Tablica 2. Popis zajedničkih lovišta Karlovačke županije Izvor: Ministarstvo poljoprivrede Republike Hrvatske: Središnja lovna evidencija 2022. (Autor: J. Škrtić)

Br.	Broj lovišta	Naziv	Površina (ha)	Vrsta/Tip	Lovoovlaštenik
1.	IV/101	OZALJ	4934,000	Otvoreno, nizinsko- brsko	LD FAZAN Ozalj
2.	IV/102	JASKOVO	4974,000	Otvoreno, brdsko	LD JAZAVAC Jaškovo

3.	IV/103	RIBNIK	4484,000	Otvoreno, brdsko	LD SRNJAK Ribnik
4.	IV/104	ŽAKANJE	3872,000	Otvoreno, nizinsko	LD TRČKA Žakanje
5.	IV/105	VIVODINA	3187,000	Otvoreno, brdsko	LD KUNA Vivodina
6.	IV/106	VRHOVAC	1672,000	Otvoreno, nizinsko	LD ZEC Vrhovac
7.	IV/107	DRAGANIĆ	1856,000	Otvoreno, nizinsko	LD DRAGANIĆ Draganići
8.	IV/108	BRUSNIK	1608,000	Otvoreno, nizinsko	LD BRUSNIK Draganići
9.	IV/109	POKUPLJE	2757,000	Otvoreno, nizinsko	LD FAZAN Tuškani
10.	IV/110	DUBOVAC	5239,000	Otvoreno, brdsko	LD DUBOVAC Karlovac
11.	IV/111	ORLOVAC	1930,000	Otvoreno, nizinsko	LD ORLOVAC Karlovac
12.	IV/112	REČICA	3446,000	Otvoreno, nizinsko	LD REČICA Rečica
13.	IV/113	ŠIŠLJAVIĆ	1952,000	Otvoreno, nizinsko	LD ZEC Šišljavić
14.	IV/114	KARLOVAC	5509,000	Otvoreno, nizinsko	LU KARLOVAC Karlovac
15.	IV/115	SKAKAVAC	5954,000	Otvoreno, brdsko- nizinsko	LD LISICA Skakavac
16.	IV/116	BANSKI KOVAČEVAC	6392,000	Otvoreno, brdsko	LD FAZAN Banski Kovačevac
17.	IV/117	TUŠILOVIĆ	5003,000	Otvoreno, brdsko	LD SRNJAK Vukmanić
18.	IV/118	SKRAD	3580,000	Otvoreno, brdsko	LU HRVI HRVATSKI

					SOKOL Zagreb
19.	IV/119	KRNJAK	6755,000	Otvoreno, brdsko	LD VEPAR Krnjak
20.	IV/120	NETRETIĆ	5836,000	Otvoreno, brdsko	LD SRNJAK Netretić
21.	IV/121	PRILIŠĆE	4137,000	Otvoreno, brdsko	LD ŠLJUKA Prilišće
22.	IV/122	DUGA RESA	3727,000	Otvoreno, brdsko	LD DUGA RESA Duga Resa
23.	IV/123	DRUŽAC	3567,000	Otvoreno, brdsko	LD DRUŽAC Bosiljevo
24.	IV/124	RAVNO	1393,000	Otvoreno, brdsko	LD HVIDRA VUK Generalski Stol
25.	IV/125	BOSILJEVO	5523,000	Otvoreno, brdsko	LD DRUŽAC Bosiljevo
26.	IV/126	ZVEČAJ	3460,000	Otvoreno, brdsko	LD GAJ Zvečaj
27.	IV/127	BELAJ	5649,000	Otvoreno, brdsko	LD BELAJ BELAJ
28.	IV/128	BREZETINAC	4095,000	Otvoreno, nizinsko	LD BREZETINAC
29.	IV/129	GENERALSKI STOL	3888,000	Otvoreno, brdsko	LD GENERALSKI STOL Generalski Stol
30.	IV/130	BOSILJEVAC	3892,000	Otvoreno, brdsko	LD SOKOL Perjasica
31.	IV/131	PERJASICA	3704,000	Otvoreno, brdsko	LD SOKOL Perjasica
32.	IV/132	MEDUVOĐE	4697,000	Otvoreno, brdsko	LD SRNJAK Tounj
33.	IV/133	ZALIJE	5874,000	Otvoreno,	LD SRNJAK

				brdsko	Tounj
34.	IV/134	VELJUN	2937,000	Otvoreno, brdsko	LD SRNJAK Zagorje Ogulinsko
35.	IV/135	DREŽNICA	5257,000	Otvoreno, brdsko	LD KUNA Drežnica
36.	IV/136	TROJVRH	3777,000	Otvoreno, brdsko	LD VEPAR Josipdol
37.	IV/137	JANJA GORA	3011,000	Otvoreno, brdsko	Venari d.o.o Vodice
38.	IV/138	BLAGAJ	3668,000	Otvoreno, brdsko	LD TRČKA Cvitović
39.	IV/139	GLINA	5148,000	Otvoreno, brdsko	LD TRČKA Cvitović
40.	IV/140	CVITOVIC	5952,000	Otvoreno, brdsko	LD TRČKA Cvitović
41.	IV/141	SLUNJ	6628,000	Otvoreno, brdsko	LD KORANA Slunj
42.	IV/142	PRIMIŠLJE	6298,000	Otvoreno, brdsko	LD SOKOL Slunj
43.	IV/143	BATNOGA	6112,000	Otvoreno, brdsko	LD KUNA Cetingrad
44.	IV/144	CETINGRAD	5441,000	Otvoreno, brdsko	LD KUNA Cetingrad
45.	IV/145	MAŠVINA	4976,000	Otvoreno, brdsko	LD MEDVJED Rakovica
46.	IV/146	RAKOVICA	3265,000	Otvoreno, brdsko	LD MEDVJED Rakovica
47.	IV/147	NOVA KRŠLJA	3270,000	Otvoreno, brdsko	LD GOLUB Drežnik Grad
48.	IV/148	GRABOVAC	3411,000	Otvoreno, brdsko	LD MEDVJED Rakovica

49.	IV/149	DREŽNIK GRAD	3430,000	Otvoreno, brdsko	LD GOLUB Drežnik Grad
50.	IV/150	KUPLENSKO	5943,000	Otvoreno, brdsko	JOSIP BEDEKOVIĆ d.o.o. Zagreb
51.	IV/151	RADATOVIĆ	4277,000	Otvoreno, brdsko	LD LISICA Radatovići
52.	IV/152	VOJNIĆ	7761,000	Otvoreno, brdsko	LD ŠLJUKA Lasinja
53.	IV/153	RAVNO ZAPAD	1672,000	Otvoreno, brdsko	OBRT TONKOVIĆ Hrvatski Leskovac
54.	IV/154	HUM	1399,000	Otvoreno, brdsko	Ugostiteljski obrt GRADINA Vinko Pavlić

Prema sveukupnoj površini lovišta (364343 ha) Karlovačka županija nalazi se na 5. mjestu u Republici Hrvatskoj (ANONYMOUS, 2020).

Divljač dijelimo na:

1. Glavne vrste - divljač koja se prema namjeni zemljišta prvenstveno uzgaja ili se planira uzgajati ili za koju je lovište ustanovljeno (ANONYMOUS, 2006),
2. Ostale vrste – divljač koja prirodno obitava na zemljištu

Tablica 3. Pregled Državnih lovišta Karlovačke županije i glavnih vrsta divljači koje se u lovištu mogu uzgajati: Izvor: Strategija razvoja lovnog i ribolovnog turizma Karlovačke županije 2012.-2020.

LOVIŠE	FAZAN	DIVLJA PATKA	DIVLJI GOLUB	ZEC	SRNEČA DIVLJAČ	DIVLJA SVINJA	JELENSKA DIVLJAČ	MEDVJED
IV/1					✓	✓		✓
IV/2					✓	✓	✓	✓
IV/3					✓	✓	✓	✓
IV/4								
IV/5				✓	✓	✓	✓	✓
IV/6					✓	✓	✓	✓
IV/7					✓	✓		✓

IV/8					✓	✓		
IV/9					✓	✓		
IV/10					✓	✓		
IV/11					✓	✓	✓	✓
IV/12					✓	✓		
IV/14		✓			✓	✓		
IV/15		✓ + liska						
IV/16					✓	✓	✓	✓
IV/17					✓	✓	✓	✓
IV/18					✓	✓	✓	✓
IV/19					✓	✓	✓	✓
IV/20								
IV/21					✓	✓		
IV/22					✓	✓		
IV/23					✓	✓		✓

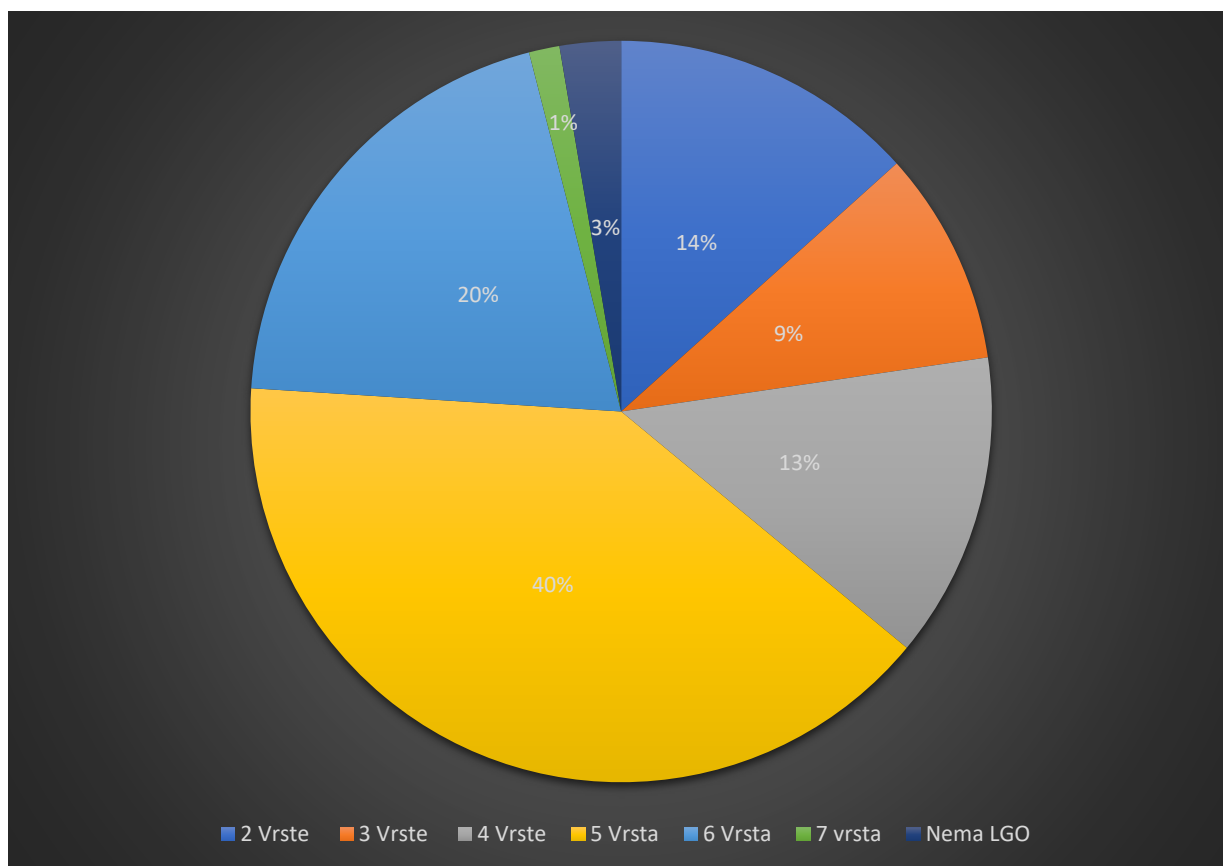
Tablica 4. Popis zajedničkih lovišta Karlovačke županije i njenih glavnih vrsti divljači Izvor:
Strategija razvoja lovnog i ribolovnog turizma Karlovačke županije 2012.-2020.

LOVIŠTE	FAZAN	TRČKA	PREPELICA	DIVLJA PATKA	DIVLJI GOLUB	ZEC	SRNEĆA DIVLJAČ	DIVLJA SVINJA	JELENSKA DIVLJAČ	MEDVJED
IV/101	✓					✓	✓			
IV/102	✓	✓	✓			✓	✓	✓		
IV/103	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	
IV/104	✓	✓	✓			✓	✓	✓		
IV/105	✓	✓	✓			✓	✓	✓		
IV/106	✓	✓	✓			✓	✓			
IV/107	✓	✓	✓			✓	✓			
IV/108	✓	✓	✓			✓	✓			
IV/109	✓	✓	✓			✓	✓			
IV/110	✓	✓	✓			✓	✓			
IV/111	✓	✓	✓	✓		✓	✓			
IV/112	✓	✓	✓			✓	✓	✓		
IV/113	✓	✓	✓			✓	✓			
IV/114	✓	✓	✓			✓	✓	✓		
IV/115	✓	✓	✓			✓	✓	✓		
IV/116	✓	✓	✓			✓	✓	✓		
IV/117	✓	✓	✓			✓	✓	✓		
IV/118		✓	✓			✓	✓	✓		
IV/119	✓	✓	✓			✓	✓	✓		
IV/120		✓	✓			✓	✓	✓		
IV/121		✓	✓			✓	✓	✓		
IV/122		✓	✓			✓	✓			
IV/123		✓	✓			✓	✓	✓	✓	
IV/124		✓	✓			✓	✓	✓		
IV/125		✓	✓			✓	✓	✓	✓	
IV/126		✓	✓			✓	✓	✓		
IV/127	✓	✓	✓			✓	✓	✓		
IV/128		✓	✓			✓	✓	✓		
IV/129		✓	✓			✓	✓	✓		
IV/130		✓	✓			✓	✓	✓		
IV/131		✓	✓			✓	✓	✓		
IV/132		✓	✓			✓	✓	✓		

IV/133		✓	✓			✓	✓	✓		
IV/134		✓	✓			✓	✓	✓		
IV/135		✓				✓	✓	✓		✓
IV/136		✓	✓			✓	✓	✓		
IV/137							✓	✓		
IV/138		✓	✓			✓	✓	✓		
IV/139		✓	✓			✓	✓	✓		
IV/140		✓	✓			✓	✓	✓		
IV/141		✓	✓			✓	✓	✓		
IV/142		✓	✓			✓	✓	✓		
IV/143		✓	✓			✓	✓	✓		
IV/144		✓	✓			✓	✓	✓		
IV/145		✓	✓			✓	✓	✓		✓
IV/146		✓	✓			✓	✓	✓		✓
IV/147		✓	✓			✓	✓	✓		
IV/148		✓	✓			✓	✓	✓		
IV/149		✓	✓			✓	✓	✓		
IV/150	✓					✓	✓	✓		
IV/151						✓	✓	✓		
IV/152	✓						✓	✓		
IV/153							✓	✓		
IV/154							✓	✓		

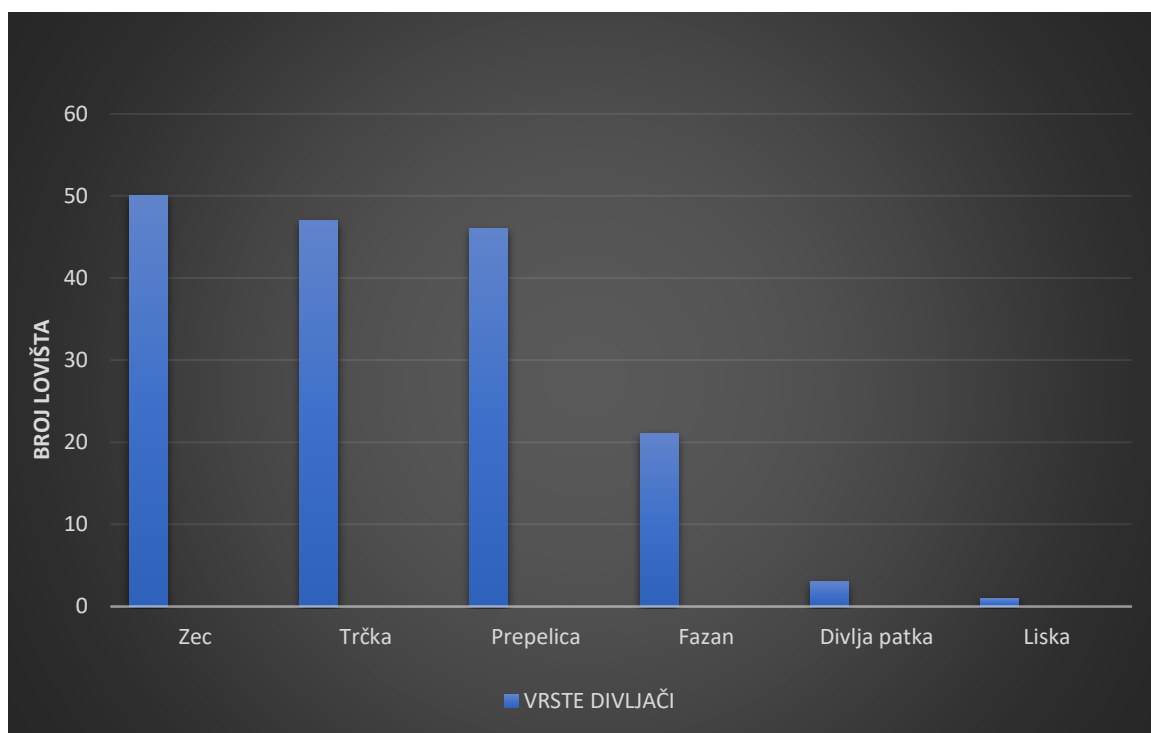
U većem dijelu lovišta županije, 30 od 70 gospodari s 5 glavnih vrsta divljači, 15 lovišta u županiji gospodari sa 6 glavnih vrsta, dok samo jedno lovište u županiji gospodari sa 7 vrsta glavne divljači. U preostalim lovištima, njih 25, gospodari se sa manjim brojem glavnih vrsta, dok u 2 lovišta nemaju LGO.

Grafikon 2. Lovišta po broju glavnih vrsta divljači

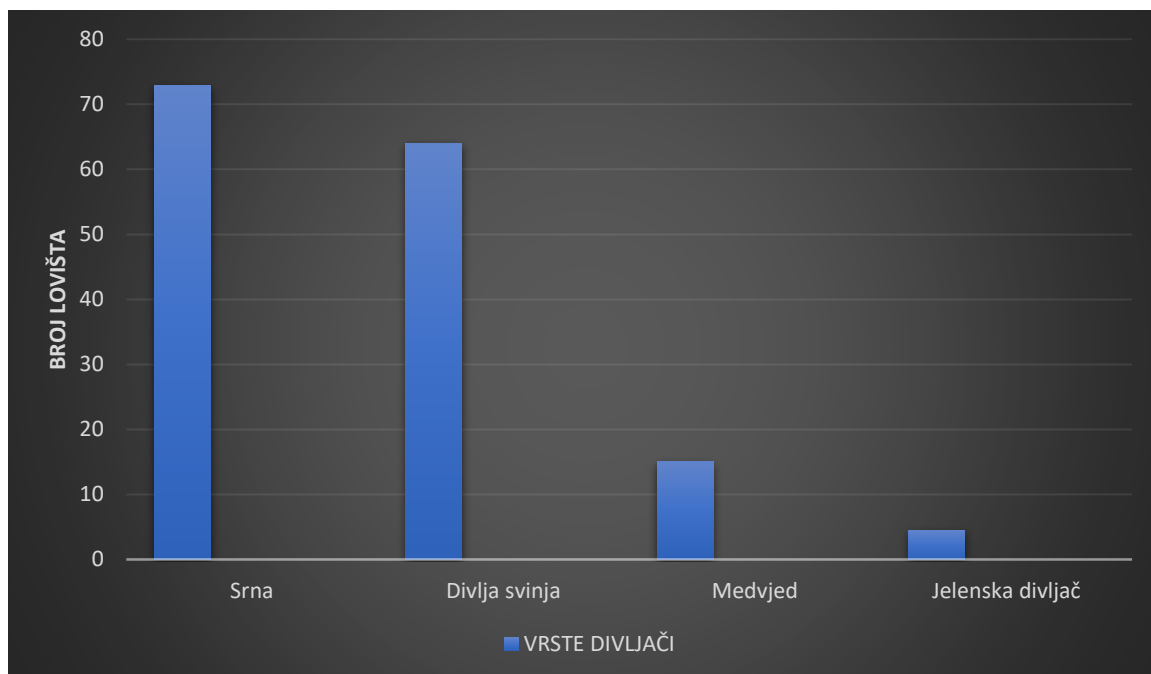

Sa sitnom divljači kao glavnom vrstom gospodari se najviše sa: zecom (50 lovišta), trčkom (47 lovišta), prepelicom (46 lovišta), fazanom (21 lovište), divljom patkom (3 lovišta) i liskom (1 lovište). Od krupne divljači najzastupljenija je srneća s kojom se gospodari u 73 lovišta, divljom svinjom (64 lovišta), medvjedom (15 lovišta), jelenskom divljači (12 lovišta) (ŠEGRT i DVORŽAK, 2014).

Grafikon 3. Sitna divljač kao glavna vrsta

Grafikon 4. Krupna divljač kao glavna vrsta

3. DEFINIRANJE SPECIFIČNOSTI LOVNOG TURIZMA

Kao jedan od sastavnih grana turizma, lovstvo je slabo opisano i predstavljeno općoj populaciji, stoga je potrebno lovstvo smjestiti u segment turizma i definirati ga. Kako bismo ga definirali, potrebno je shvatiti sve njegove karakteristike i tako ga smjestiti u segment turizma.

3.1 Definicija turizma

Turizam se uvijek povezivao sa razvojem civilizacija, tako je u povijesti čovjek putovao u potrazi za hranom, opstankom i boljim uvjetima stanovanja pa su se razvojem društva motivi putovanja mijenjali, tako su motivi postali trgovački, znanstveni i zdravstveni. Prvo putovanje iz zadovoljstva počelo se spominjati u vrijeme antičke Grčke što je bio odlazak na Olimpijske igre, a Rimljani su svoje zadovoljstvo potraživali u brojnim amfiteatrima gdje je prednjačio Kolosej u Rimu. Razdoblje turizma kakovoga danas poznajemo započinje sredinom 19. stoljeća, a razlog tome je bio tehnološki razvoj. Riječ *turist* prvi puta je upotrijebljena 1772. godine, a riječ *turizam* tek 1811. godine. Turizam je skup odnosa i pojava koje proizlaze iz putovanja boravka posjetilaca nekog mjesta ako se tim boravkom ne zasniva stalno prebivalište i ako s takvim boravkom nije povezana nikakva njihova privredna djelatnost (HUNZIKER i KRAPF, 1942).

3.2 Lovni turizam

Zbog jednostavnijeg uvođenja u temu lovnog turizma, najprije treba definirati lov, tko ima pravo na njega, tko sudjeluje u njemu i gdje se on odvija. Lov divljači obuhvaća traženje, dočekivanje, motrenje u cilju lova, vabljenje, praćenje, odstrel i hvatanje žive divljači, puštanje ptica grabljivica, skupljanje uginule divljači i njezinih dijelova (rogovlja, kože) i skupljanje jaja pernate divljači (ANONYMOUS, 2019). Lov kao poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo je izvorni oblik načina korištenja zemljišta, to jest lovom se bavi lokalno stanovništvo koje u tom vidu aktivnosti voli provoditi svoje slobodno vrijeme i koje je položilo lovački ispiti te ima sve valjane dozvole za obavljanje lova. Lov se odvija na zemljištima različitih vlasničkih struktura, pa tako prema zakonu razlikujemo: vlastito (privatno) lovište koje je u posjedu pravne ili fizičke osobe ili je lovište ustanovljeno u vlasništvu Republike Hrvatske te onda imamo i zajedničko lovište koje je ustanovljeno na zemljištima različitih vlasnika, gdje isti nisu mogli ustanoviti privatno lovište.

Lovni turizam je jedan vrlo perspektivan oblik ruralnog turizma u Karlovačkoj županiji,

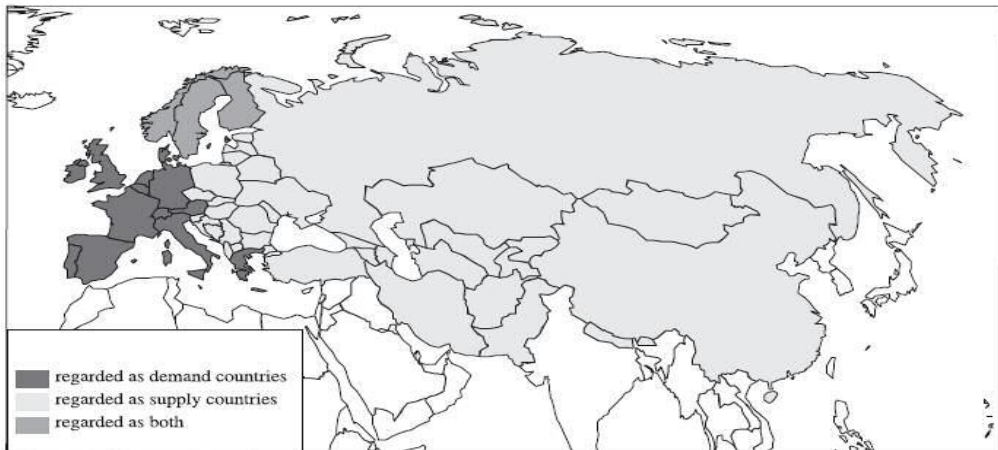
pogotovo za one turiste koji žele boraviti u prirodi, odmor provoditi na aktivan način u lovištu te uživati u prirodnim ljepotama koje pruža Karlovačka županija. Pojam lovnog turizma ne mora nužno uključivati lov i odstrel divljači, u rubriku lovnog turizma možemo pridodati gastro turizam, ekološki turizam, zdravstveni turizam pa čak i specijalnosti koju su poprilično prosperitetne u lovnom turizmu, a to su edukacijsko-obrazovno znanstveni turizam.

Lov je glavni motiv i aktivnost lovnog turizma, lovstvo je Zakonom o lovstvu Republike Hrvatske stavljeno u isti odnos sa poljoprivredom i šumarstvom što itekako djeluje na razvoj i napredak odnosa prema lovu. Lov i ribolov mogu biti glavna svrha putovanja pojedinca ili skupine ljudi, ali uz ostatak ponude lokalnog kraja kao što su hrana, smještaj, prirodne i kulturne znamenitosti, dolazak pojedinca ili grupe lovaca može potaknuti njihov ponovni dolazak. Spoj lovnog turizma i ostalih sadržaja lokalnog kraja ostvaruje određenu ekonomsku dobit, sudjeluje u stvaranju i podizanju ekološke i društveno-kulturne vrijednosti, nudi i potiče na očuvanje lokalne flore i faune, koji predstavljaju prioritet u Republici Hrvatskoj.

3.3 Lovni turizam u Europi i svijetu

Kako sam naveo u točki 2.1 ovog rada u Europi se nalazi 6.7-7 milijuna lovaca što je gotovo 2% europskog stanovništva. Lovstvo u Europi je najkompleksnije jer je regulirano brojnim zakonima o lovstvu i ribarstvu koji sadrže svoj tradicionalni i autohtoni element. U proteklih 20-25 godina lovstvo i potrebe lovaca jako su se promijenile te poprimaju sve više elitni karakter. Ovisno od državi s područja Europe, interesi lovaca i njihovi motivi uvelike variraju. Prema izvješću objavljenom 2002. godine od strane TRAFFIC-a (vodeća globalna nevladina organizacija koja se bavi trgovinom divljim životinjama i biljkama u kontekstu očuvanja biološke raznolikosti i održivog razvoja), 20-30% europskih lovaca (s područja Europske Unije), uključujući Norvešku i Švicarsku, odlučuje se na put van države na određeno vrijeme zbog lova, što predstavlja 1.3 milijuna europskih lovaca. Lovci iz Njemačke, Austrije, Danske, Italije i Španjolske (popularnih lovno-turističkih destinacija), kao i iz mnogih skandinavskih zemalja odlaze van svojih država u lov. Prema TRAFFIC-u to iznosi 1/3 od ukupne zarade u turizmu u Europi što iznosi 40-50 milijuna eura.

Kako sam prije naveo, interesi lovaca se razlikuju, pa tako lovci iz Španjolske i Njemačke uglavnom preferiraju lov na jelena i divlju svinju, a u manjoj mjeri muflone i koze. Talijanska populacija lovaca potražuje destinacije gdje su ptice, a to su područja Mađarske, delte Dunava i područja u Albaniji.

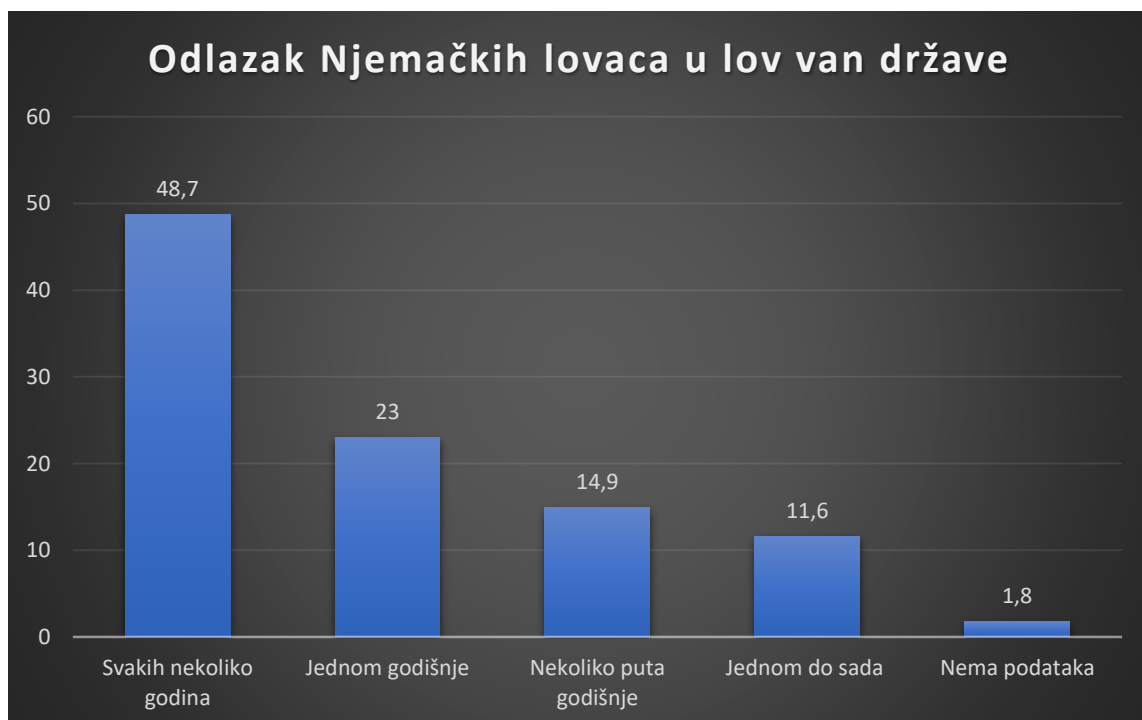
Slika 3. Geografski prikaz lovnih destinacija Europe i Azije

(Izvor: D. Hofer, 2002)

Prema anketi koja je provedena na 3961 lovcu turistu u Njemačkoj 1999. godine od strane Deutscher Jagdschutz-Verband i TRAFFIC Europe, njih 48.7% izjasnilo se kako u lov van države odlazi svakih nekoliko godina, što nužno ne uključuje lov. Međutim, njih 38% odlazi u lov van države jednom ili nekoliko puta godišnje ovisno o svojim mogućnostima, no svejedno više od 50% ispitanika je otišlo van države u lov jednom ili svakih nekoliko godina, dok se 1.8% ispitanika nije izjasnilo (HOFFER, 2002).

Grafikon 5. Odlazak Njemačkih lovaca u lov van države

(Izvor: D. Hofer, 2002)

Lov kao jedan od sastavnih dijelova sjevernoameričkih kultura pruža snažnu vezu čovjeka s prirodom te tako kroz kulturu stvara milijarde dolara profita lokalnim i nacionalnim gospodarstvima. U društvenome smislu lov ima tradiciju koju sjevernoamerički lovci gaje godinama i tako je prenose sa koljena na koljeno. 13.7 milijuna američkih lovaca i 2.1 milijuna kanadskih rekreativaca godišnje potroše više od 38.3 milijardi dolara. Također velika potrošnja u lovu otvorila je na stotine tisuća radnih mjesta i donijela na milijarde dolara prihoda u obje zemlje.

U odnosu na većinu europskih zemalja, Hrvatska se ističe bogatstvom i raznolikošću ekoloških sustava i staništa. U najvećem dijelu u Hrvatskom lovstvu osjeća se trag austrijskog, njemačkog, i mađarskog utjecaja (pravna regulativa, lovačka odora, lovački običaji). Uvjetovano navedenim povijesno-zemljopisnim čimbenicima hrvatsko lovstvo tijekom vremena preuzimalo je različite običaje, prilagođavajući ih našim uvjetima (npr. hrvatski pleter na odori i sl.), te se tako stvaralo hrvatsko kulturno i etično lovačko nasljeđe. Danas je hrvatsko lovstvo pripadnik kršćanskog kulturnog miljea srednje Europe (DUMIĆ, 2021).

4. LOV I LOVNI TURIZAM U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI

4.1 Smještajna ponuda lovnog turizma u Karlovačkoj županiji

S obzirom na atraktivnost Karlovačke županije kao lovne destinacije, nužno je te iste lovce smjestiti u adekvatne smještaje. Prema sadašnjem stanju kompletnu ponudu lova i smještaja lovca i njegove opreme, u Karlovačkoj županiji nudi lovački dom "Muljava" koja je pod nadležnosti Hrvatskih šuma. "Muljava" je smještena 30-tak kilometara od Karlovca u smjeru Vojnića te predstavlja dio Turističkog centra Petrova gora. Petrova gora je lovište otvorenog tipa i brežuljkaste konfiguracije, priznato po vrhunskom lovu na divlje svinje koji je moguć tokom cijele godine.

U blizini ogulinskog kraja, lovišta Crni vrh i Debeli vrh, u koncesiji su tvrtke "Gama lov" te ista nudi lov i smještaj lovaca u lovačkoj kući "Gama".

Tu su još u ponudi i Lovački dom tvrtke Ribnjaci Kupa d.o.o, Lovački dom "Sv. Hubert" te Lovačka kuća "Belaj" u mjestu Belaj nedaleko od Karlovca, koji imaju manju ponudu i kapacitet od lokacija "Muljava" i "Gama".

Tokom pisanja ovog rada uzeti su podaci o dolascima i noćenjima za Dugu Resu i Slunj, dok su za Ozalj uzeti podaci gostiju po državama. Iz dobivenih podataka od lokalnih turističkih zajednica može se zaključiti kako gradovi Duga Resa i Slunj imaju porast broja noćenja u jesenskom periodu što možemo povezati sa lovom na divlju svinju koja je popularna divljač za ta područja, dok za grad Ogulin nisu dobiveni podaci o noćenjima po mjesecima. Međutim, prema dostupnim podacima za grad Ogulin, možemo vidjeti kako od stranih državljana Ogulin posjećuju najviše Nijemci koji, kako se već spominje u radu, jednom ili više puta godišnje odlaze van svoje države u lov. U razgovoru s lokalnim lovcima, njemački lovci dolaze na srneću i jelensku divljač i u lov na divlju svinju.

4.2 Agencije za lovni turizam

Lov u Karlovačkoj županiji može se provoditi preko Hrvatskih šuma i preko lovnih agencija. U županiji posluju dvije agencije koje se bave lovnim turizmom, a to su KA-LOV i Gama lov. Obje agencije nude lov na divljač koja obitava u njihovom lovištu. Bit agencija je da domaći i strani lovci koji dolaze u lov budu profesionalno vođeni, smješteni i da se sav njihov odstrel kontrolira i bilježi. Sve navedeno za svrhu ima sprječavanje sive ekonomije i ono što je najvažnije, sprječavanje pojave šteta na divljači i prirodi.

Gama lov

Poduzeće koje je specijalizirano za lovni turizam, koncesionari su dvaju lovišta Crni vrh IV/17 i Debeli vrh IV/18, zajedničke površine lovišta od 20000 hektara, na području Velike i Male Kapele. Agencija nudi lov na sitnu i krupnu divljač, cjenik lova razlikuje se od vrste divljači i njene trofejne vrijednosti. U lovištu obitavaju tri velika predatora koja su zakonom zaštićena u Hrvatskoj, a to su vuk, medvjed i ris.

Tablica 5. Cjenik lova (Autor: Gama lov)

Ponuda	Cijena u eurima
Hrvatska lovačka iskaznica za strance	55€
Smještaj	20€/noć
Obrok	30€/dan
Stručni pratioc	50€/dan
Prijevoz u lovištu	1€/km

Cjenik lova za srnu običnu kreće se od 100 € za srnu i 100 € za lane, dok je za srnjaka cjenik napravljen po težini njegovog roga izraženog u gramima.

Tablica 5. Cjenik lova za srnjaka (Autor: Gama lov)

Težina roga izražena u gramima	Cijena u eurima
Do 300 g	300
301-350	300€ + 4€ svaki gram preko 300
351-400g	500 € +8€ za svaki gram preko 350
401-450 g	900 € +12€ za svaki gram preko 400
451-500 g	1500€ za svaki gram preko 450
501- više	2400 € +27€ za svaki gram preko 500

Cijena jelena lopatara kreće se od 100 € za košutu i 100 € za tele, dok se cijena jelena kreće po težini roga u kilogramima.

Tablica 7. Cjenik lova za jelena lopatara (Autor: Gama lov)

Težina roga u kilogramima	Cijena u eurima
Do 1,99 kg	400 €
2 - 2,5 kg	400 € + 6 € za svakih 10 grama preko 2 kg
2,5 – 3 kg	700 € + 8 € za svakih 10 grama preko 2,5 kg
3 – 3,5 kg	1100 € + 12 € svakih 10 grama preko 3 kg
3,5 – 4 kg	1700 € +23 € za svakih 10 grama preko 3,5 kg
4 – 4,5 kg	2850 € +45 € za svakih 10 grama preko 4 kg
4,5 - 5 kg	5 100 € + 70 € za svakih 10 grama preko 4,5 kg
5 kg i više	8 600 € + 100 € za svakih 10 grama preko 5 kg

Cjenik lova za jelena običnog kreće se od 100 € za košutu i 100 € za tele, cijena rogovlja jelena običnog određuje se po CIC točkama.

Tablica 8. Cjenik lova za jelena običnog (Autor: Gama lov)

CIC bodovi	Cijena u eurima
Do 150 CIC bodovi	1000 €
151 – 160 CIC bodova	1000 € + 25 € za svaki bod preko 150
161 – 170 CIC bodova	1250 € + 35 € za svaki bod preko 160
171 – 180 CIC bodova	1600 € + 60 € za svaki bod preko 170
181 – 190 CIC bodova	2200 € + 100 € za svaki bod preko 180
191 i više CIC bodova	na zahtjev

Cijena lova na divlju svinju kreće se od 80 € za prase, nazime 150 € i krmaču 500 €, dok se cijena za vepra kreće ovisno o njegovim kljovama. Pogonski lov na divlje svinje naplaćuje se prema broju lovaca i broju odstrijeljene divljači.

Tablica 9. Cjenik lova na divlju svinju (Autor: Gama lov)

Centimetri	Cijena u eurima
do 15 cm	300 €
15 – 17 cm	300 € + 15 € za svaki mm preko 15 cm
17 – 19 cm	600 € + 20 € za svaki mm preko 17 cm
19 – 21 cm	1 000 € + 25 € za svaki mm preko 19 cm
21 – 23 cm	1 500 € + 30 € za svaki mm preko 21 cm
23 cm i više	2 100 € + 35 € za svaki mm preko 23 cm

Cijena lova na smeđeg medvjeda određuje se prema CIC točkama koje njegovo krzno ima i prema tome se plaća trofejna naknada.

Tablica 10. Cjenik lova na medvjeda (Autor: Gama lov)

CIC bodovi	Cijena u eurima
Do 250 CIC bodova	3 750 €
251 – 300 CIC bodova	3 750 € + 25 € za svaki bod preko 250
301 – 350 CIC bodova	5 000 € + 35 € za svaki bod preko 300
351 – 400 CIC bodova	6 750 € + 45 € za svaki bod preko 350
401 – 450 CIC bodova	9 000 € + 60 € za svaki bod preko 400
451 – 500 CIC bodova	12 000 € + 90 € za svaki bod preko 450
501 i više CIC bodova	16 500 € + 130 € za svaki bod preko 500

Traženje divljači sa psom kao dodatna usluga naplaćuje se 200 €, dok je za medvjeda 500 €. Meso divljači u koži kreće se od 3 €/kg za divlju svinju do 6 € za jelena lopatara.

Ka-lov

Agencija koja se nalazi u gradu Karlovcu, Ka-lov, nudi atraktivan lov na područjima u blizini Karlovca, lov na karakteristične vrste karlovačkog kraja, srne i srnjake, divlje svinje, šljuke, fazane, liske, prepelice, trčke i mnoge druge vrste sitne divljači. Lovci mogu loviti samostalno ili u grupama uz mogućnost upotrebe vlastitih pasa. Smještaj lovaca organiziran je u hotelu ili u privatnom apartmanu uz domaću hranu, a po potrebi agencija iznajmljuje puške i adekvatno streljivo i lovačke pse.

U cijenu lova je uključena: organizacija lova, stručna osoba (vodič), priprema terena, prevoditelj za strane goste, skladištenje i priprema divljači i upotreba vlastitih pasa.

U cijenu nisu uključeni: lovna karta za Hrvatsku (60 €), piće, smještaj i hrana, najam pušaka i pripadajućeg streljiva, pasa, poseban ili dodatni prijevoz do lovišta, boks za pse.

Detaljne cijene i paket aranžmani nisu dostupni na internet stranicama agencije te je za više detalja potrebno osobno stupiti u kontakt sa agencijom kako bi se sastavila adekvatna ponuda za lov.

Hrvatske šume

Hrvatske šume kao koncesionari odnosno lovozakupnici u Karlovačkoj županiji posjeduju dva vrlo atraktivna lovišta, a to su Lovište Pokupski bazen i Lovište Petrova gora.

Lovište Pokupski bazen je državno otvoreno lovište nizinskog tipa sa poplavnim područjima unutar lovišta. Smješteno je na području Karlovačke i Zagrebačke županije površine 8852 ha, od toga su poljoprivredna zemljišta 1569 ha, šumska zemljišta 7006 ha te poplavna područja 35 ha. Lovište je tipično za obitavanje divlje svinje, srneće divljači i divlje patke, a u jeseni i šljuke. Lovište je namijenjeno za prirodni uzgoj divljači od srednje do visoko trofejnih vrijednosti te za lov i korištenje divljači i njenih dijelova, ali i za lovno-turističke, rekreativne funkcije i funkcije očuvanja bio-ekološke ravnoteže (TURKOVIĆ, 2021).

Brežuljkasto lovište Petrova gora smješteno je 30 kilometara izvan Karlovca, otvorenog je tipa površine 14010 hektara ispresijecano brojnim šumskim potocima. Lovište je atraktivno kako za domaće tako i za strane lovce zbog velike kvalitete divljači koja se lovi, a mnogi odstrijeljeni veprovi ocijenjeni zlatnom medaljom. Osim divljih svinja lovi se i srneća divljač kao i šljuke. Smještaj lovaca je osiguran u lovačkom domu Muljava gdje se u ponudi mogu pronaći gastro delicije lokalnog kraja i specijaliteti od divljači.

Lov u državnim i privatnim lovištima naplaćuje se po cjeniku Hrvatskih šuma, a svi cjenici su iskazani na stranicama Hrvatskih šuma. Pojedini cjenici su izneseni u ovome radu.

Potrebni je samo dodati da se uz krupnu divljač u privatnim i državnim lovištima odstreljuje i sitna divljač za koju je također iskazan cjenik.

Tablica 11. Cjenik lova na sitnu divljač (Autor: Hrvatske šume)

SITNA DIVLJAČ	kn/ jedinka
JAZAVAC - odstrel - sa obradom trofeja	100,00 250,00
KUNA	100,00
ZEC	375,00
LISICA - odstrel - sa obradom trofeja	100,00 250,00
ČAGALJ - odstrel - sa obradom trofeja	100,00 250,00
TRČKA SKVRŽULJA	159,00
JAREBICA KAMENJARKA – GRIVNA	233,00
FAZAN	122,00
FAZAN - odstrel u siječnju, veljači i ožujku	128,00
GUSKA DIVLJA	196,00
GOLUB DIVLJI	28,00
PATKA DIVLJA	112,00
LISKA CRNA	93,00
ŠLJUKA	196,00
PREPELICA PUČPURA	28,00

Izvor: Hrvatske šume (<https://www.hrsume.hr/index.php/hr/turizam/lov-i-usluge/cjenik-odstrjela-divljai-i-usluga-u-lovu>)

4.3 Smjernice za razvoj lovnog turizma u Karlovačkoj županiji

Smjernice za razvoj lovnog turizma bazirat će se na SWOT analizi koja će obuhvatiti sve one činjenice koje su korištene do sada tijekom rada.

SWOT analiza predstavlja snagu, slabost, prilike i prijetnje na nekome području, a u ovom slučaju će analiza pokazati trenutno stanje u Karlovačkoj županiji.

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none">- Povoljan geostrateški položaj; dobra prometna povezanost Karlovačke županije s velikim gradovima Europe- Povoljan prirodni položaj; jedinstveni spoj ravnice i brdskih terena koji omogućuje život velikog broja sitne i krupne divljači- Bogatstvo raznim vrstama sitne i krupne divljači- Kvalitetno stanište; veliki postotak mješovitih šuma, a jako malo monokultura- Prisutnost zaštićenih divljih zvijeri: vuk, ris, medvjed- Tradicija lovstva- Tradicija lovnog turizma- Postojanje srednje škole i Veleučilišta koji imaju programe obrazovanja osoba za lovstvo- Dovoljno obrazovanog kadra; ing. šumarstva, doktori veterinarske medicine, ing. lovstva i zaštite prirode, lovočuvari, ocjenjivači trofeja- Organizirane lovačke udruge- Postojanje suradnje s drugim lovačkim društvima u RH i izvan RH- Motiviranost poduzetnika za bavljenjem lovnim turizmom- Opremljenost lovno-gospodarskim i lovno-tehničkim objektima- Postojanje agencija za lovni turizam	<ul style="list-style-type: none">- Slab fond sitne divljači koja je bitna za lovni turizam- Slaba trofejna struktura krupne divljači- Pojedina lovišta zahvaćaju minska sumnjiva područja- Nedovoljan broj stručnih osoba u strukturama upravljanja lovstvom; nedovoljna uključenost stručnog kadra u razvoj lovstva Karlovačke županije- Visoka zastupljenost osoba starije životne dobi u lovstvu- Nedovoljan broj stručnih vodiča za lovni turizam- Nedovoljan broj profesionalnih lovočuvara- Loša suradnja među svim dionicima u lovstvu- Nedostatak uzgajališta za krupnu divljač sa mogućnošću odstrela- Nedovoljno kvalitetnih smještajnih kapaciteta za lovni turizam uz pretpostavku sive ekonomije- Nedovoljno informacija o lovstvu kao gospodarskoj i razvojnoj grani- Nedovoljna promocija lovnog turizma kao nacionalne strateške odrednice za razvoj turizma u Karlovačkoj županiji- Nedostatak osmišljene ponude lovnog turizma koja bi se nudila na tržištu (paket aranžmani koji bi se nudili putem agencija)

PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - Razvijanje održivih načina lova: sokolarenja, lov kamerom, utakmice lovačkih pasa bez odstrela divljači itd. - Uvođenje IT tehnologije u smislu prezentiranja lovišta širem krugu turista - Implementacija lovstva u znanstveni, obrazovni, zdravstveni te ostale vidove turizma - Korištenje EU fondova za razvoj lovstva i lovnog turizma te popratne turističke infrastrukture - Članstvo u EU – olakšan promet turista i divljačine unutar EU - Ponuda lova "prirodne" divljači – divljač koja se prirodno uzgaja u lovištu - Spajanje lovnog turizma sa drugim oblicima turizma i marketing usmjeren na turiste koji borave na moru ili planini - Dobar geostrateški položaj – blizina Slovenije, Italije, Austrije 	<ul style="list-style-type: none"> - Nепрепознавање важности облика одрживих načina lova za lovno-turističku ponudu - Recesija - Klimatske promjene - Krivolov - Štete od divljih svinja na usjevima koje čine znatne financijske probleme lovo-ovlaštenicima - Zaštita određenih vrsta divljači koje čine štetu na stoci i divljači (medvjed, vuk i ris) - Zanemarivanje ispuštanja sitne divljači preko prihvatilišta u svrhu povećanja brojnosti - Nedovoljno uključivanje OPG-a - Povećavanje provedbenih zakonodavnih ograničenja za komercijalne djelatnosti udruga

Podaci preuzeti iz Strategija razvoja lovnog i ribolovnog turizma Karlovačke županije 2012.-2020.

Kako bi lovni turizam u Karlovačkoj županiji podigli na noge i županiju stavili na mapu poželjnih lovnih destinacija, potrebno je u što kraćem periodu napraviti dobru strategiju koja će biti oslonac za budućnost. Navedeno se može postići usklađivanjem svih zakonodavnih odredbi, uključivanjem stručnih i kvalificiranih ljudi u rad, objedinjavanjem agencija za lov i lovni turizam, što će pomoći u stvaranju čvrstog okvira za rad u budućnosti. Intenzivno promicanje prirodnih ljepota županije privući će određenu skupinu domaćih, a tako i stranih gostiju, koji će za svoju lovnu destinaciju odabrati Hrvatsku i Karlovačku županiju. Upravo strani gosti su ciljana skupina lovnog turizma koji prelaze velike udaljenosti za novo iskustvo i doživljaj koji pruža lov. U budućnosti će lovni turizam otvoriti nova radna mjesta, poboljšati promociju lokalnog kraja, promovirati mala obiteljska gospodarstava i pridonijeti razvoju lokalnih zajednica. Pored lova koji se odvija u jutarnjim i noćnim satima, potrebno je smisliti

kreativne turističke aktivnosti, kojih na našim rijekama zasigurno neće faliti te će tako lovci biti u mogućnosti kvalitetno provesti vrijeme izvan lova.

Uključivanje u rad lokalnog stanovništva je vrlo važno radi njih samih, upoznavanjem načina na koji će prići lovnom gostu kako bi mu ponudili svoj smještaj, vlastiti proizvod i kako se samopromovirati, pomoći će u otvaranju novih mogućnosti i ohrabrivanju u daljnjem radu. Obnovom i izgradnjom smještaja te povezivanjem lokalnih restorana i ugostiteljskih objekata i nuđenjem domaće hrane i lokalnih specijaliteta podiže se kvaliteta boravka i povećava mogućnost ponovnog dolaska. Povezivanjem agencija za lovni turizam, boljom organizacijom lovočuvarske službe te boljom komunikacijom sa gradskim i županijskim tijelima kao i Lovačkim savezom će uvelike doprinijeti smanjenju sive ekonomije i krivolova, ali će se bolje i kvalitetnije provoditi analiza dolazaka, odlazaka lovaca te trofeji koje odnose iz lovišta.

5. ZAKLJUČAK

Nakon detaljne analize i pregleda ovog rada, zaključujemo kako je Karlovačka županija nakon svojih uspješnih 70-ih i 80-ih godina 20. stoljeća pomalo zaboravila na svoj uspjeh u lovnom turizmu, čemu je naravno pogodovao Domovinski rat koji se odvijao u velikom dijelu županije u devedesetima. Rat je doveo do uništenja prirode i lovnog fonda, usporio razvoj svih djelatnosti uključujući lovstvo i lovni turizam, što je za posljedicu imalo nestanak Karlovačke županije s karte poželjnih lovnih destinacija u Hrvatskoj.

Karlovačka županija ima velike potencijale bavljenja lovnim, seoskim i riječnim turizmom. Ovi oblici turizma mogući su ponajviše zbog same činjenice da se županija nalazi na prijelazima iz nizinske, brdske i planinske regije, prošarana bogatstvom šuma i velikih rijeka. Stanište je mnogih biljnih i životinjskih vrsta koje su atraktivne i privlačne za proučavanje i lov (medvjed, ris, vuk). Povećanje uzgoja sitne i krupne divljači doprinosi lovnoj ponudi kao i poboljšanju trofejne strukture te samim time ova županija postaje poželjna destinacija za lov. Nužno je uključivanje i poticanje obiteljskih seoskih gospodarstava. Potrebno je da se OPG-ovi primaknu svojom ponudom lovcima i lovstvu, svojim smještajnim kapacitetima riješe dio problema smještaja, svojom gastronomskom ponudom zadovolje smanjene kapacitete ugostiteljskih objekata i prošire ponudu za ciljne skupine. Na taj način, integracijom OPG-ova u lovni turizam može se postići i smanjivanje mogućnosti pojave sive ekonomije.

Za ostvarenje što boljeg rezultata, vrlo bitnu ulogu ima obrazovanje i edukacija u koje se moraju uložiti značajna sredstva kako bi se mladi kadar obrazovao i uključio u turizam, a postojeći usavršio. Ulaganje u ovu vrstu turizma predstavlja jednu od najboljih i najunosnijih investicija koja može promovirati županiju unutar i van granica Hrvatske, stvoriti nova radna mjesta i osigurati uspješnost i budućnost ovog kraja.

6. LITERATURA

1. ANONYMOUS (2006): Pravilnik o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači, NN 40/2006, 23.06.2020.
2. ANONYMOUS (2016): Gama lov, mrežna verzija, <https://gamalov.hr/lovista/>
3. ANONYMOUS (2018): Zakon o lovstvu, NN 99/18, 23.6.2020
4. ANONYMUS (2019): Zakon o lovstvu, NN 32/19, 20.08.2022.
5. ANONYMOUS (2020): Zakon o lovstvu, NN 32/20, 23.6.2020
6. ANONYMOUS (2022): Središnja lovna evidencija, mrežna verzija Ministarstva poljoprivrede Republike Hrvatske, <https://sle.mps.hr/>, 23.06.2022.
7. DUMIĆ, T. (2021): Lovačka etika. U: BEINRAUCH i sur. (2021): Gospodarski kalendar 2021. Gospodarski list, Zagreb, str. 253.
8. EBNER, M. (2016): The economic value of hunting in the EU, mrežna verzija, https://www.face.eu/sites/default/files/documents/english/economia_della_caccia_27_9_2016_en.pdf, str. 3-10, 26.08.2021.
9. HOFER, D. (2002): The Lion's Share of the Hunt: Trophy Hunting and Conservation: A review of the legal Eurasian tourist hunting market and trophy trade under CITES, TRAFFIC Europe, Belgija, str. 24
10. HUNZIKER, W., K. KRAPF (1942): Grundriss der Allgemeinen Fremdenverkehrslehre, Tourism Research Institute of University of St. Gallen, Polygraphischer Verlag AG, Zürich, Švicarska, str. 392
11. KOŽAR, L. (2019): Seminarski rad: Geografske značajke Karlovačke županije, mrežna verzija, https://www.academia.edu/11660226/Geografske_zna%C4%8Dajke_Karlova%C4%8Dke_%C5%BEupanije, str. 5, 10, 11; 24.06.2020.
12. ŠEGRT, V., M. DVORŽAK (2014): Strategija razvoja lovnog i ribolovnog turizma Karlovačke županije do 2020., str. 10-54, 26.06.2020.
13. ŠEGRT, V. (2018): Lovni i ribolovni turizam, mrežna verzija, <https://www.kafotka.net/galerije/karlovac-1960-1980/lovni-i-ribolovni-turizam>, 15.06.2020.
14. TURKOVIĆ, D. (2021): Analiza trofejne vrijednosti srnjaka i vepra u DOL broj IV/9 – Pokupski bazen, str. 11-12. Završni rad, VUKA, Karlovac.